

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE
ULUSLARARASI DİNÎ MÛSİKÎ SEMPOZYUMU

FROM PAST TO PRESENT INTERNATIONAL RELIGIOUS MUSIC SYMPOSIUM

03-04 KASIM 2017 • AMASYA

BİLDİRİLER KİTABI

Bu sempozyum T. C. Amasya Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenmiştir.

AMASYA • 2017

DÎNÎ MÛSİKÎ ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM YETERLİKLERİ

Özkan APAYDIN*

Özet

1913'lerde kuruldukları günden bu yana kapatılma dâhil birçok mağduriyet yaşayan İmam Hatip Okullarının 2016 yılı verilerine göre sadece lise birimlerinin sayısı 2033, bu okullarda okuyan öğrenci sayısı da yaklaşık 700 bin civarındadır.[1]

İmam-Hatip Liselerinin haftalık ders programında yer alan kültür sanat dersleri arasında müzik, görsel sanatlar dinî mûsikî gibi dersler yer almaktadır. İmam-Hatip Liselerinin kurulma amacı ve bu okulların eğitim-öğretim hedefleri düşünüldüğünde "Dinî Mûsikî" gibi bir dersin programda olmaması düşünülemezdi. Mûsikî:[2] Güzel sanatların bir dalı, en önemlilerinden birisi, çok güçlü tesiri olan bir sanat ilmidir.

Ancak haftalık ders programında yer alan Dinî Mûsikî dersinin zorunlu derslerden olmaması, programda yer alan müzik dersinin[3] beden eğitimi-görsel sanatlar-müzik arasından seçilmesi gibi durumlar Dinî Mûsikî dersinin gerek öğretim programı ve materyaller gerekse ders öğretmenlerinin yeterlikleri, ihtiyaçları, hizmet içi eğitimleri gibi konularda yaşanan problemlerin göz ardı edilmesine sebep olmuştur.

Özellikle Dinî Mûsikî gibi, Kur'an-ı Kerim, Ezân, İlâhi okumalarının belirli bir ses güzelliği, ritim ve makamla okunmasını sağlama görevini üstlenmiş bir dersin öğretmenlerinin bu derse karşı ne kadar yeterli olduklarının araştırılması önemli bir gereklilik olarak görülmüştür. Bu çalışmada Dinî Mûsikî dersine giren müzik öğretmenlerinin derse karşı yeterlik durumunun tespiti yapılacaktır.

Bu bağlamda Dinî Mûsikî dersinin müfredatı,[4] öğretim programı, ders kitabındaki konu ve kazanımlar ile bu derse girmekle yükümlü olan müzik öğretmenlerinin lisans döneminde aldığı dersler ve öğretmen olduktan sonra aldıkları hizmet içi eğitimler karşılaştırılarak derse giren öğretmenlerin derse karşı yeterliği ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Çalışma, gerek dersin durumunu "müfredat, öğretim programı ve ders kitabını, ders öğretmeninin derse karşı yeterliğini bilimsel ölçeklerle ortaya koyarak önemli bir problemi ortaya çıkarması" gerekse bu problemlerin çözüm yollarını birbirine bağlı tüm disiplinlerden faydalanarak ortaya koyması bakımından özgün bir nitelik taşımaktadır.

Çalışmada dînî mûsikî dersi, tarihi, eğitimi ile ilgili yazılan kitaplar, yüksek lisans-doktora tezleri, makaleler, günümüze kadar okutulmuş ve okutulan ders kitapları, MEB'in genelgeleri, yönetmelikleri, kurul kararları, YÖK'ün Lisans Programları ile ilgili dokümanları çalışmanın temel kaynaklarını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İmam-Hatip Liseleri, Dînî Mûsikî, Mûsikî Eğitimi, Dinî Mûsikî Öğretmenleri, Mûsikî Öğretmen Yeterlikleri.

Professional Qualification of Teachers of Religious Music

Abstract

Since founded in 1913, the religious schools, having many problems even to had been closed, are considered to have 2033 high school departments and around 700 thousand students who attend them according to the data in 2016. In the curriculum of religious high school there are lessons such as music, art and religious music. As considered the essentials aims of these schools, the religious music lessons are seemed vital. Music is a department of fine arts, one of the most important ones

* Ankara Üniversitesi SBE Türk Din Mûsikîsi ABD Doktora Öğrencisi, aranje44@gmail.com.

1 Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER) 16.05.2016 tarihli 569812 nolu başvurunun 19.09.2016 tarihli yanıtı.

2 Bayram Akdoğan, Türk Din Mûsikîsi Dersleri, Bilge Yayınevi, Ankara, 2010, s. 113.

3 BİMER a.g.b. İmam-Hatip Liselerinde müzik dersinde Dinî Mûsikî dersi yapılabildiği ifade edilmiştir.

4 Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Tebliğler Dergisi, 4 Kasım 1985, s. 450.

and a strongly effect science. As the religious music is not a compulsory lesson for timetables, is chosen among the lessons as Physical Education, art as well curriculum. And materials and teachers are not satisfactory, and the in-service trainings are not enough to show some big problems to face.
It is essential to find out how the teacher are qualified to teach religious music, Holy Koran, hymn and calling for pray that need beauty on voice as well rhythm and tune. In this study, it is aiming to found out the quality of the teachers of religious music. In this context, it is aiming to show the quality of teachers by comparing curriculum, course books, subjects, bachelor curriculum and in-service trainings. The study has an original quality to show "an important problem by indicating scientific measure on curriculum, timetables, course books and the teachers" as well finding a solution to this problem by comparing all related disciplines. In the study, religious music, its history, books related to its education, theses on it at the MA and PhD degrees, articles, pervious course books and current course books, circulars, regulations by Ministry of the Education, YÖK bacglhelor programmes are basics.
Keywords: Religious High Schools, Religious Music, Music Education, Teachers of Religious Music, Quality of the Teachers of Religious Music.

Dinî Mûsikî Dersine Giren Müzik Öğretmenlerinin Yeterlikleri

Dinî mûsikî derslerinin eğitim-öğretim ortamında okutulduğu kademeleri incelediğimizde ortaöğretimde İmam-Hatip Liselerinde Dinî Mûsikî (seçmeli ders),[5] üniversitelerde ise İlâhiyat Fakültelerinde "Türk Din Mûsikî" dersi olarak okutulduğunu görmekteyiz. Bu derslere giren öğretmenler ise İmam-Hatip Liselerinde müzik öğretmenleri, üniversitelerde ise imkânlar dâhilinde dinî mûsikî öğretmenleri girmektedir. Ancak gerek İmam-Hatip liselerinde gerekse İlâhiyat Fakültelerinde bu dersi okutacak alan öğretmeni yeteri sayıda değildir.[6]

Kaldı ki asıl mesele bunun daha ötesindedir. Her ne kadar dinî mûsikî dersine girecek öğretmen sayısı nicel olarak az gözükse de asıl önemli olan bu derse girecek öğretmenlerin nitel anlamda yeterlik meselesidir. İmam-Hatip Liselerinde seçmeli ders olarak karşımıza çıkan Dinî Mûsikî derslerine bu okullarda ya da okulların bulunduğu ilçede görev yapan müzik öğretmenleri girmektedirler.

İmam-Hatip Liselerinde okutulan "Dinî Mûsikî Dersi" müfredatını incelediğimiz zaman dersin ana amaçlarının;

9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
Mûsikî ve Dini Mûsikî Hakkında Bilgi Edinmek	Câmi ve Tasavvuf (Tekke) Mûsikîsi Ortak Formları Hakkında Bilgi Edinmek	Dinî Mûsikî Bölümlerinden Olan Câmi Mûsikisinin Çeşitlerini Uygulamalı Olarak Kavramak	Din Dışı Mûsikîyi ve Bölümlerini Kavramak
Türk Mûsikîsi Hakkında Bilgi Edinmek	Tasavvuf Mûsikîsi Hakkında Bilgi Edinmek	Türk Din Mûsikîsinde Belli Başlı Makamları Kavramak	Din Dışı Mûsikînin formlarını Kavramak 15-32 Zamanlı Usûlleri Kavramak
Câmi Mûsikîsini Tanıyıp Çeşitleri Hakkında Bilgi Edinmek	Türk Din Mûsikîsinde En Çok Kullanılan Makamları Kavramak	Türk Din Mûsikîsinde Kullanılan 8-15 Zamanlı Usûlleri Kavramak	Türk Din Mûsikîsi Aletlerini Kavramak
Ezân, Kâmet vb. Câmi Hizmetlerinde Özellikle	Makamlar İle İlgili Terimleri Öğrenmek	Türk Saz Mûsikîsi Formlarını Kavramak	Türk Din Mûsikîsinin Tarihçesini Açıklamak

[5] MEB İmam-Hatip Liseleri haftalık ders programında öğrenciler haftada 1 ders saati müzik-resim-beden eğitimi derslerinden birini seçiyorlar ve aynı zamanda tamamen seçmeli ders olarak da haftada 2 ders saatine kadar dinî mûsikî dersi seçilebiliyor. BİMER aracılığıyla alınan bilgide haftalık ders saatinde gözüken müzik dersinde de dinî mûsikî dersi işlenebileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla İmam-Hatip Liselerindeki müzik dersini de dinî mûsikî dersi gibi kabul edebiliriz.

[6] BİMER MEB Din Eğitimi Genel Müdürlüğü yetkililerinden verilen bilgiler neticesinde 2016 yılı itibariyle 2033 tane İmam-Hatip Lisesi olduğu bunun 744 tanesinde kadrolu müzik öğretmeni bulunduğu belirtilmiştir.

Arz Edilen Konularda Maharet Kazanmak	4-8 Zamanlı Usûlleri Kavramak		
	Basit Solfej Çalışmaları Yaparak Öğrencilerin Mûsikîye İntibaklarını Sağlamak	Basit Solfej Çalışmaları Yaparak Öğrencilerin Mûsikîye İntibaklarını Sağlamak	Solfej Çalışmalarını Yaparak Öğrencilerin Mûsikîye İntibaklarını Sağlamak

Temel Müzik Nazariyatı, Usûller,[7] Makamsal Müzik, Kur'ân-ı Kerim'in Makamsal Biçimde Okunması, Ezân, Sâlâ, Kâmet gibi uygulamaların makamsal müzik biçiminde okunması gibi kazanımlardan meydana geldiği görülür. Dolayısıyla dinî mûsikî dersine giren öğretmenin öğretmekle mükellef olduğu haliyle bilmesi gereken konu başlıkları kısaca bu şekildedir.

Derse girmekle mükellef olan müzik öğretmenlerinin, lisans döneminde aldığı **dersler** ise, genel olarak "Klasik Batı Müziği"ni içine alan konulardan oluşmaktadır. Bu dersleri şu şekilde sıralayabiliriz:

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI MÜZİK ALANI İLE İLGİLİ DERSLER

1.DÖNEM	2. DÖNEM	3. DÖNEM	4. DÖNEM	5. DÖNEM	6. DÖNEM	7. DÖNEM	8. DÖNEM
Piyano 1	Piyano 2	Piyano 3	Piyano 4	Piyano 5	Piyano 6	-	-
Çalgı Eğt.1	Çalgı Eğt 2.	Çalgı Eğt 3	Çalgı Eğt 4	Çalgı Eğt 5	Çalgı Eğt 6	Çalgı Eğt 7	Çalgı Eğt 8
Müzik Teorisi İşt.1	Müzik Teorisi İşt.2	Müzik Teorisi İşt 3	Müzik Teorisi İşt 4	Koro 1	Koro 2	Koro 3	Eğitim Müziği Besteleme
Okul Çalgıları 1	Okul Çalgıları 2	Okul Çalgıları 1	Okul Çalgıları 1	Orkestra Oda Müziği 1	Orkestra Oda Müziği 2	Orkestra Oda Müziği 3	Koro ve Yönetimi
Bireysel Ses Eğitimi 1	Bireysel Ses Eğitimi 2	Toplu Ses Eğitimi 1	Toplu Ses Eğitimi 2	Türk Halk Müziği	Türk Sanat Müziği	Oyun, Dans ve Müzik	Orkestra Oda Müziği ve Yönetimi
			Okul Bandosu	Eşilk (Koropet.)			
			Elektronik Org Eğitimi	Güncel Popüler Müzik			
				Müzik Kültürü			

Tabloda, Genel Kültür ve Eğitim Bilimleri alanı derslerine yer verilmemiştir. Tablonun tamamına ekler kısmında yer verilmiştir.

Görüldüğü üzere Dinî Mûsikî dersine girmekle mükellef olan müzik öğretmenlerinin lisans eğitim programlarında Türk Müziği Usûlleri, Makamlar, Makamla Kur'an-ı Kerim Uygulamaları, Ezân, Sâlâ gibi dersler bulunmamaktadır. Ancak ne var ki, müzik öğretmenleri kendi yetenek ve kabiliyetleri doğrultusunda bu konuların en azından bir kısmı için kendilerini geliştirerek derse karşı belirli bir yeterlik sağlamaktadırlar.

[7] Gülçin Yahya Kaçar, Türk Mûsikî Rehberi, Maya Yayınevi, Ankara, 2009, s. 24.

Dînî Mûsikî dersine giren öğretmenlerin alanlarının normalde müzik olması gerekmektedir. Ancak 2015-2016 eğitim öğretim yılı itibariyle İmam-Hatip Liselerinin neredeyse üçte ikisinde müzik öğretmeni bulunmamaktadır.[8]

Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse İmam-Hatip Liselerinin yaklaşık üçte ikisinde bu dersin öğretiminden sorumlu uzmanı yoktur. Geriye kalan üçte birinde görev yapan müzik öğretmenlerinin de yaşamış olduğu sıkıntıları sayacak olursak:

Dersin zorunlu ders olmaması,

Ders yapacak özelliklere sahip dersliklerin olmaması,

Ders kitabının öğretmene ve öğrenciye uygun olmaması,

Ders hedef ve kazanımlarının öğretmen ve öğrenci seviyesine uygun olmaması olarak sıralayabiliriz. Bu problemlerin hepsi çok önemli ve hayati problemlerdir, hepsi de acil olarak çözülmesi gereken problemlerdir. Ancak en önemli problem derse giren öğretmenin derse karşı yeterliği konusudur. Çünkü her ne kadar ders kitabından, fiziki ortamdan vb. konulardan eksiklikler olsa da alanına hâkim bir öğretmenin tüm bu eksikliklere karşı derste istenen hedeflere ulaşma konusunda başarılı olma ihtimali vardır. Ancak tüm imkânlar sunulmuş olsa bile alanına hâkim bir öğretmen olmadığı takdirde dersin hedeflerine ulaşılmasının da mümkün olmadığı düşünülmektedir.

Alanı Müzik Olmayan Dinî Mûsikî Öğretmenlerinin Yeterlikleri

Alanı müzik olan öğretmenler dahi ders kazanımlarına yeterli olmada problemler yaşarken[9] alanı müzik olmayan öğretmenlerin derse karşı yeterlilik düzeyini tartışmak gerekmektedir.

Belirli bir yetenek sınavından geçmeden, alanın gereksinimlerini karşılayıp karşılamadığına bakılmaksızın derse giren alan dışı öğretmenlerin bu dersin öğretiminde başarılı olmalarını beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir.

Bu gerçek ortadayken böyle bir derse alan dışı öğretmenlerin girmesi bu dersin özüne ve amaçlarına ulaşmada başarılı bir sonuç ortaya koymamaktadır. Bu sorunun giderilmesi için tüm İmam-Hatip Liselerine kadrolu müzik öğretmeni ataması yapılması gerekmektedir. Bu atamanın yapılabilmesi için de gerek müzik dersinin gerekse Dînî Mûsikî dersinin zorunlu derslerden olması ve norm ihtiyacı oluşturularak atamaların yapılması sağlanmalıdır. Aksi takdirde derslere alanı bilmeyen öğretmenler girmeye devam edeceklerdir.

Alan dışı öğretmenlerin derse girmesi dersin kazanımlarını sağlamada başarılı olamayacağı gibi alanda yaşanan eksikliklerin de tespit edilmesine engel olacaktır. Alanı olmayan bir dere giren öğretmen, öğrencinin hazır bulunuşluk seviyesini bilme, ders kitabını değerlendirebilme konusunda ehliyetsiz olacağı için bu ve benzer konulardaki eksiklikleri tespit etme ve ilgili yerlere iletme konusunda da yetersiz olacaktır.

Diğer bölümlerde belirtildiği üzere eğitim öğretim ortamında başarılı olmak için amaca uygun hareket etmek önemlidir. Bu amaca yarar sağlayacak tüm saç ayaklarının ayrı ayrı önemleri ve gereklilikleri vardır. Bir tanesi bile eksik olduğu zaman verimlilik konusunda problemler yaşanması kaçınılmazdır.

Dolayısıyla eğitim öğretim ortamında dersi öğretmekle yükümlü öğretmen mutlaka derse gireceği alanda yetkin olmalı ve alanıyla ilgili uzmanlaşmış olmalıdır. Ancak diğer bölümlerde değinildiği üzere Mûsikî dersine sadece alanı müzik olan öğretmenler girememektedir. Müzik öğretmeni normu olmayan okullarda gerek müzik gerekse Mûsikî derslerine alan dışındaki öğretmenler girmektedir. Bu sorunun çözülmesi için Mûsikî dersinin İmam-Hatip Liseleri haftalık ders programının yeniden düzenlenmesi ve bu düzenleme ile Dînî Mûsikî dersinin haftalık 2 saat ve zorunlu derslerden olması sağlanmalıdır. Bu şekilde İmam-Hatip Liselerinde müzik öğretmeni normları açılacak ve neredeyse tüm İmam-Hatip Liselerine kadrolu müzik öğretmeni ataması yapılması sağlanacaktır.

---

[8] Başbakanlık İletişim Merkezi 16.05.2016 tarihli 569812 nolu başvurunun 19.09.2016 tarihli yanıt metni. 2033 tane İmam-Hatip Lisesinden 733 tanesinde kadrolu müzik öğretmeni olduğu ifade edilmiştir.

[9] T. C. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*, Ankara, 1998, s. 79. Alanı Müzik olan öğretmenler olarak ifade edilen öğretmenler, Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı mezunu ya da müzikle ilgili bir bölüm bitirip formasyon alarak derse giren öğretmenlerdir. Bu öğretmenlerin ders programında, gerek İmam-Hatip Liselerinin Müfredatına gerekse İmam-Hatip Liselerinde Dînî Mûsikî dersinde kullanılan kitabın konularıyla ilgili dersler (birkaç ders dışında) bulunmamaktadır. Bu sebepten ötürü müzik öğretmenliği alanı mezunu öğretmenlerin dahi Dînî Mûsikî dersinde okutulan ders kitabına yeterli ölçüde hâkim olamaması ihtimali yüksektir.

Meslek Dersi Öğretmenlerinin Yeterlikleri

Meslek dersi öğretmenlerinin yaşadığı sorunların genelinde İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin hazır bulunuşluk düzeyindeki farklılıklar gelmektedir. Özellikle İmam-Hatip Lisesini tercih eden öğrencilerin, bir kısmının İmam-Hatip Ortaokullarından bir kısmının normal ortaokuldan geliyor olması ders öğretmeni için öğrenci seviyesi anlamında sıkıntı yaşamasına neden olmaktadır. Çünkü İmam-Hatip Ortaokullarından mezun olarak gelen öğrenci ile normal ortaokullardan mezun olup gelen öğrenci hazır bulunuşluk düzeyleri farklılıklar göstermektedir.

Dînî Mûsikî dersinde genel olarak böyle bir sıkıntı mevcut değildir. Çünkü İmam-Hatip Lisesine gelen öğrenci normal Ortaokulda da, İmam-Hatip Ortaokulunda da Dînî Mûsikî dersine alt yapı oluşturacak bir ders almamaktadır. Dolayısıyla Dînî Mûsikî dersinde öğrenciler arasında seviye farklılıkları dersi yapmayı engelleyecek düzeyde değildir.

Ancak Dînî Mûsikî dersinde daha büyük bir sorun mevcuttur. Dînî Mûsikî dersinin gerek müfredatı, gerekse hali hazırda okutulan ders kitabı İmam-Hatip Lisesine gelen öğrencinin seviyesinin çok üstündedir. Diğer bölümlerde değinildiği üzere derse girecek olan öğretmenin seviyesini dahi zorlayacak niteliktedir.

Bu bakımdan İmam-Hatip Ortaokullarına, normal eğitim veren Ortaokullara o döneme uygun olacak şekilde Dînî Mûsikî dersi koyulmasında fayda vardır. Derse girecek olan öğretmenlerin de lisans döneminde bu dersi tüm yönleriyle öğrenebilmesi ve öğretebilmesi için müzik öğretmeni lisans programlarına Dînî Mûsikî dersinin koyulması yaşanan problemlerin çözümüne katkı sağlayacaktır.

Dinî Mûsikî Dersine Giren Ücretli Öğretmenlerin Yeterlikleri

MEB'in son yıllarda öğretmen açığını kapatmak amacıyla uyguladığı ücretli öğretmenlik maalesef eğitimin sisteminde yaşanan en büyük sıkıntılardan bir tanesidir. Gerek öğretmen gerekse öğrenci açısından olumsuz yönleri bulunan ücretli öğretmenlik uygulaması her sene sayıları artan atanamayan öğretmenlerin işsiz kalmamak için mecburen başvurdukları bir geçici öğretmenlik modelidir.

Ücretli öğretmen modelinde[10] çalışan öğretmen, girdiği ders üzerinden ücretini almakta ve yerine derse girdiği öğretmen okuldaki görevine tekrar başladığında ücretli öğretmenin okulla ilişkisi kesilmektedir. Bu sistemle çalışan bir öğretmenin aitlik duygusunun zedeleneceği daha önceki bölümde belirtilmiş olsa da bu konuyu çok ayrıntıya girmeden ele almakta fayda vardır.

Bu sistemle çalışan bir öğretmenin, okula ve öğrenciye karşı aitlik duygusu geliştirebilmesi, kurumsal kültür kazanabilmesi, idealist bir anlayışla öğretmenlik yapabilmesi mümkün gözükmemektedir. Ücretli öğretmenlik uygulamasında, geçici işçi statüsüne benzer bir sistemde çalışılması işle olan ilişkiyi de geçici kılmakta, yapılan çalışmalar günü kurtarmaya yönelik çalışmalardan ileri gitmemekte, eğitim ortamında yaşanan başka problemlerin tespitini de güçleştirmektedir.

Her ne kadar ücretli öğretmenlik uygulaması yayılarak devam etse ve kısmen bazı problemlere çözüm üretiyor gözükse de genel anlamda ve uzun vadede eğitim öğretimi geliştiren bir uygulama değildir. Bu konuda yapılacak düzenleme gayet nettir: ücretli öğretmenlik sistemi kaldırılmalı ve mutlaka kadrolu öğretmenlik sistemi uygulamasına geçilmelidir.

Kadrolu olarak çalışan öğretmenin okuluna, dersine, öğrencisine, kurumuna karşı tutumları, çalışma isteği ücretli çalışan bir öğretmene göre kuşkusuz daha olumlu olacaktır. Yarınını göremeyen bir öğretmenin performansıyla gören bir öğretmenin performansı aynı olmayacaktır.

Buradan yola çıkarak "ücretli çalışan öğretmenler başarısızdır" demek doğru olmaz mutlaka çok başarılı çalışan ücretli öğretmenler vardır ancak ücretli çalışma sistemi, eğitim öğretim ortamında görev yapan öğretmenin mutlulukla çalıştığı bir sistem değildir. Aynı ortamda, aynı yollardan geçerek, üniversitelerin aynı bölümünden mezun olan öğretmenlerin aynı ücretle ve özlük hakkıyla çalışmaması, öğrencilerin, öğretmenleri kadrolu, sözleşmeli, ücretli diye ayırması savunulacak bir sistem değildir. Tüm öğretmenlerin kadrolu olarak çalışması ve bugün uygulanan ayrımcı yaklaşımdan vazgeçilmesi eğitim öğretimin devamlılığı ve başarısı açısından kaçınılmaz bir gerekliliktir.

---

[10] Milli Eğitim Bakanlığı Mevzuatı "Öğretmen ve Yöneticilerin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar" başlıklı 2.12.1998-98/12120 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 16.12.1998/23555 sayılı resmi gazetede yayınlanmış olan yönetmeliğin "Ders Ücreti Karşılığında Görevlendirme" Başlığının 9. Maddesi.

Özellikle İmam-Hatip Liselerinde Dinî Mûsikî gibi bir derse mutlaka alanı müzik olan özellikle de Türk din Mûsikî alanında yeterliğe sahip olan öğretmenlerin girmesi gerekirken ücretli öğretmenlerle bu derste başarı sağlanmasının beklenmesi gerçekçi bir yaklaşım değildir.

Dinî Mûsikî Öğretmenlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitimler

İmam-Hatip Liselerinde çalışan müzik (mûsikî) öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimler Milli Eğitim Bakanlığına bağlı "Hizmet İçi Eğitim" birimleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Özellikle İmam-Hatip Liselerinde dinî mûsikî dersine giren müzik öğretmenlerinin derslerine yönelik hizmet içi eğitim almak istedikleri, buna ihtiyaç duydukları bilinmektedir.[11] Ancak Dinî Mûsikî dersine yönelik hizmet içi eğitimlerin gerektiği şekilde yapılmadığı da İmam-Hatip Liselerinde çalışan müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir.

Haftalık ders saatinde müzik dersinin, "beden eğitimi-görsel sanatlar-müzik" dersi içinden bir tanesinin seçilebilecek şekilde olmasından, Dinî Mûsikî dersinin ise seçmeli ders olması bakımından İmam-Hatip Liselerinde mûsikî dersine hak ettiği önem verilmemiştir.[12] Çünkü önemli görülen bir dersin haftalık ders programında zorunlu ders olarak okutulması gereklidir. Ancak derslerin zorunlu olmaması, bu derse giren öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu hizmet içi eğitimin de istenildiği şekilde gerçekleştirilememesi sonucunu doğurmuştur.

Sonuç

Dinî mûsikî dersinin önemini bilen ve gören yetkililer İmam-Hatip Liselerinde böyle bir dersin olması için çaba harcamışlar ve bu dersin seçmeli de olsa programa girmesini sağlamışlardır. Ancak dersin zorunlu dersler arasında olmaması bu çabaların bir noktada boşa gitmesine neden olmuştur. Çünkü ülkemizde 2016 yılı itibariyle eğitim veren 2033 tane İmam-Hatip Lisesi mevcuttur, bu okullarda Dînî Mûsikî dersini okutmakla yükümlü olan kadrolu müzik öğretmeni sayısı 754'tür.[13] Neredeyse İmam-Hatip Liselerinin üçte ikisinde kadrolu müzik öğretmeni bulunmamaktadır. Bu sonuçtan anlaşılacağı üzere Dînî Mûsikî dersinin, İmam-Hatip Liselerinde hedeflenen kazanımları elde etmesi mümkün gözükmemektedir.

2015 - 2016 Eğitim Öğretim dönemi İmam-Hatip Liseleri ders programını incelediğimizde, daha önceki yıllarda zorunlu ders olarak haftalık 1 ders saati olan müzik dersinin, haftalık ders programında, "görsel sanatlar, beden eğitimi ya da müzik dersi" olarak programda yer aldığını görüyoruz.[14] Yani İmam-Hatip Lisesinde okuyan bir öğrenci; müzik, görsel sanatlar ya da beden eğitimi dersinden sadece bir tanesini dönem içinde seçebiliyor. Oysaki adı geçen tüm dersler 2015-2016 yılına kadar haftalık 1 saat zorunlu dersler arasında bulunmaktaydı. Sanatsal ve sporsal dersler içinde görsel sanatlar, müzik ve beden eğitimi dersi en başta gelen derslerdir. Bu derslerin zorunlu dersler içinde gösterilerek, sadece bir tanesinin seçilme ihtimali olması, uygulamada bu dersleri zorunlu dersler arasından çıkarmış olmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı norm kadro yönetmeliğine göre[15] bir öğretmenin, normunun bulunduğu okulda ders saatinin 6 saatin altına düşmesi, öğretmeni, okulunda norm fazlası durumuna getirmekte ve görev yaptığı okuldan başka bir okula tayin istemek zorunda bırakmaktadır 2033 tane İmam-Hatip Lisesinde, kadrolu müzik öğretmeni sayısının sadece 754 tane olması da bu yanlış uygulamanın sonuçlarından biridir.

---

[11] Özkan Apaydın, İmam-Hatiplerde Okutulan Dinî Mûsikî Derslerinin Problemleri ve Çözüm Yolları, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017, İlâhiyat Fakültesi İslâm Tarihi ve Sanatları Bölümü, Türk Din Mûsikîsi Ana Bilim Dalında çalışmış olduğum "İmam-Hatip Liselerinde Okutulan Dinî Mûsikî Derslerinin Problemleri ve Çözüm Yolları" başlıklı doktora tezinde Ankara'da faaliyet gösteren 4 tane İmam-Hatip Lisesinde uyguladığım anket ve birebir görüşmelerimde İmam-Hatip Liselerinde görev yapan müzik öğretmenlerinin dinî mûsikî dersi için hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları ancak bu doğrultudaki taleplerin istenilen ölçüde yerine getirilemediği kendileri tarafından sözlü ve yazılı olarak belirtilmiştir.

[12] Milli Eğitim Bakanlığı İmam-Hatip Liseleri Ders Programı ekler kısmında verilmiştir.

[13] Başbakanlık İletişim Merkezi 16.05.2016 tarihli 569812 nolu başvuru sonucunda, 19.09.2016'da MEB Din Eğitimi Genel Müdürlüğü Programlar ve Öğretim Materyalleri Daire Başkanlığından 2016 yılı itibariyle İmam-Hatip Liselerinin sayısının 2033 tane olduğu bilgisi paylaşılmıştır.

[14] MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı 04.09.2014 tarihli 86 sayılı İmam-Hatip Liseleri Ders Programı Çizelgesi Konulu Genelge.

[15] MEB, Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik Madde 18- (1) a.

Yanlış olduğu düşünülen bu uygulama nedeniyle birçok okulda müzik öğretmeni normu mevcut ya da yeterli sayıda değildir. Bu okullarda müzik derslerine başka alandan gelen öğretmenler girmektedirler. Benzer sıkıntı bugün İmam-Hatip Liselerinde de yaşanmaktadır. Dînî Mûsikî ya da müzik dersine, alanı müzik olmayan öğretmenler girebilmektedirler. Bu durum Dînî Mûsikî ya da müzik dersinin gelişmesini, hedeflere ulaşmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum İslâm dininin sesi olacak İmamları, Müezzinleri, Din adamlarını yetiştirecek İmam-Hatip Liselerinde Dînî Mûsikî derslerine, alanı Mûsikî olmayan öğretmenlerin girmesine neden olmaktadır.

Oysaki İslam Dini; sanata ve sanatçıya çok önem veren bir dindir. Sanat, bir noktada insanın varoluş meseledir.[16] Hele ki konu mûsikîyse bu önem daha da artmaktadır. Konuyla ilgili, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed Mustafa (S.A.V.) çok güzel sesiyle Kur'ân-ı Kerim okuyan Salim Mevlâ Huzeyfe için: "Ümmetimde böyle bir kimse bulunduran Allah'a hamd olsun" diyerek Kur'ân-ı Kerim'in güzel bir sesle okunmasının önemini vurgulamıştır.[17] örneğini vermekte fayda vardır.

İmam-Hatip Liselerinden mezun olan öğrencilerin büyük çoğunluğu İmam, Hatip ya da Din Görevlisi olmaktadırlar. İlâhiyat Fakültelerinde okuyup, din kültürü öğretmeni, akademisyen olarak üniversitelerde hoca olanlar da vardır ancak büyük çoğunluğu ileride İmam, Din Görevlisi olacak öğrencilerin, sanat derslerinden ve Mûsikî dersinden yoksun bırakılması, meslek hayatlarında gösterecekleri başarıyı azaltmaktadır. Bu durum bir noktada dinimizin yayılmasını, sevilmesini sağlayacak din görevlilerinin bir kanadının olmaması anlamına gelmektedir.

İslâm dininde, sesin ve dolayısıyla müziğin yerinin önemli olduğunu bilinmektedir. Çünkü neredeyse tüm ibadetlerde mûsikî vardır ve kullanılmaktadır. Tabi, kullanan kişinin becerisi ölçüsünde; yani mûsikî bilgisi ve icra yeteneğini kullanabildiği ölçüde Mûsikî vardır. Örneğin, bir Müslüman'ın ömrü boyunca yaptığı ibadetlerden birisi yüce kitabımız Kur'ân Kerim'i okumaktır. Kur'ân-ı Kerim'in içinde mûsikîyle ilgili herhangi bir ayet yoktur.[18] Ancak, Cenabı-ı Allah, yarattığı her canlıya güzellikler ve yarattığı en üstün varlık olan insana, hem güzellik hem de güzellikleri anlayabilecek akıl ve zekâyla birlikte sesleri duyabilme ve sesini kullanabilme özelliğini vermiştir. İslam'ın içinde yer alan Kur'ân okuma, Ezân okuma, Mevlîd okuma, vb. tüm ibadetler "ses" e dayalı olarak yapılan ibadetlerdir. Yani bunu yapacak kişinin sesini iyi ve doğru kullanması, sesini güzelleştirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde yapılan ibadetin niteliği ve insanlara etki etme tesiri azalacaktır.

Yüce kitabımız Kur'ân-ı Kerim'de, bu konuyla ilgili olarak çirkin ses kötülenmiş ve "yürüyüşünde mütevazı ol, sesini alçalt, çünkü seslerin en çirkini eşeklerin sesidir" buyrulmuştur.[19] Buradan anlaşılacağı üzere "ses "in çirkin olabileceği, sesin sıfatsal manalara sahip olduğu buyrulmuştur. Çirkin olan bir ses, güzel de olabilir hatta güzel olmalıdır diyebiliriz. Kaldı ki, din gibi inanç gibi önemli bir konuda insanları etkileyip, tesiri altında bırakan ibadetlerdeki en önemli işleve sahip olan şey, ses güzelliğidir.

İmam-Hatip Liselerinde, Dînî Mûsikî dersine girmesi gereken müzik öğretmenlerinin yeterli sayıda olmaması, derste kullanılan kitabın, öğrenci ve öğretmene uygunluğunun da tespit edilmesini güçleştirmektedir. Öğretmen sayısının yeterli olmaması, öğrencilerin dersi seçemeyeceği anlamına da gelmektedir. BİMER aracılığıyla Milli Eğitim Bakanlığına yapılan başvuru sonucunda Din Öğretimi Genel Müdürlüğünden alınan bilgilerde, 2016 verilerine göre, 2033 İmam-Hatip Lisesinde okuyan, 700 bin öğrenci olduğu, basılan Dînî Mûsikî ders kitabının sayısının da 31.000 adet olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Bu sayının genel İmam-Hatip Lisesi öğrenci sayısına göre çok düşük olduğu ortadadır. Neredeyse yüz öğrenciden dört tanesinde kitap mevcuttur. Ortalama % 4 olan bu oran dersin ne durumda olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Dînî Mûsikî dersinde hedeflenen kazanımlar gerçekleştirilmek isteniyorsa bu problemlerin hepsinin ivedi şekilde çözüme ulaştırılması gerekmektedir. Problemlerin çözümünde ilgili olan tüm kurumlar bir araya

---

16 Ali Uçan, İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi, Evrensel Yayıncılık, 3. bs., Ankara, 2005, s. 172.
17 Bahriye Üçok, "İslâm'da Mûsikî Üzerine", Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Derneği, c. 14, 1966, s. 1.
18 Bayram Akdoğan, Türk Din Mûsikîsi Dersleri, Bilge Yayınevi, Ankara, 2010, s.38.
19 Akdoğan, Türk Din Mûsikîsi Dersleri, s. 39.

gelerek ortak bir strateji belirlemelidir. Okullar öğrencilerin gereksinimlerine yanıt vermekle mükellef kurumlardır.[20]

Ders öğretmeninin yetiştirilmesinde iki kuruma büyük bir sorumluluk düşmektedir. Birincisi YÖK'tür. Çünkü Dînî Mûsikî dersine giren müzik öğretmenlerinin büyük bir bölümü üniversitelerin eğitim fakültesi müzik öğretmenliği programı mezunudurlar. YÖK, adı geçen eğitim fakültelerinin müzik lisans programına mutlaka Dînî Mûsikî dersiyle ilgili derslerin koyulması için gerekli çalışmaları yapmalıdır.

İkinci önemli kurum ise MEB'dir. MEB'in İmam-Hatip Liselerinde okutulan Dînî Mûsikî dersine giren müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim kurslarının açılması ve öğretmenlerin derse karşı yeterliklerinin en üst seviyeye getirilebilmesi için gerekli çalışmaları yapması gerekmektedir.

Ders kitabında bulunan içeriklerin ve kazanımların öğretmene ve öğrenciye uygun olacak şekilde revize edilmesi, dersin işlevini arttırmak için gerekli olan planlamaların yapılması gerekmektedir. Bu şekilde koordine edilen bir süreçle kısa ve uzun vadede problemler çözülerek amacına uygun bir öğretmen politikası uygulanabilinecektir.

Böylece Milli Eğitimin temel dayanağı olan öğrenciler eğitim-öğretim ortamında gördükleri dersleri en iyi imkânlarla öğrenmeye çalışacaklardır. Öğretmenler de kendilerine verilen imkânlar sayesinde daha fazla çalışmak isteyecek ve mesleğine karşı aidiyet ve idealistlik gibi kendisi için verimli olacak duygularını geliştirecek ve öğrencilerine karşı daha verimli bir öğretmen olacaktır.

Bir toplum varlığını sürdürebilmek için, bu toplumu oluşturan bireyleri, amaçlarına göre yetiştirmek, eğitmek ve bunu gerektiği şekilde planlayarak koordine etmek zorundadır. Eğitimin temel taşı, odak noktası, merkezi öğretmendir.[21] Öğretmen alanına karşı yeterli olabildiği ölçüde mesleğini icra edebilmektedir ve her öğretmenin alanına karşı yetkin olması gereklidir. Aynı zamanda öğretmenler, toplumun bir lideri olarak hem kendi mesleki bağlılık ve gelişmesini hem de öğrencilerin mesleki bağlılık ve gelişmesini sağlamaya çalışmalıdır. Bu amaçla öğretmen, alana ilişkin yayınları, kursları takip etmeli ve eğitim programlarına katılmalıdır.[22] Öğretmen sürekli değişen öğrenci, müfredat, öğretim programına göre kendini sürekli yenileyebilmeli ve alanına karşı yeterliğini en üst düzeyde tutabilmelidir. Eğitim yöneticileri de bu stratejiye göre planlamalarını yapmalıdırlar, çünkü kurumlar stratejiye göre çalışırlar.[23]

Bu gerekliklerin hepsi eğitim-öğretim ortamı içinde bir gereklilik gibi gözükse de etkileri bütün topluma ulaşmaktadır. Çalışkan, yararlı, işini bilen, seven, topluma faydalı olma gayesinde bir nesil yetiştirmek istiyorsak önce öğretmenlerimizin ihtiyaçlarını en üst düzeyde karşılamaya çalışmalıyız, gerisi gelecektir.

Kaynakça

Adem, Mahmut, Eğitim Planlaması, Şafak Yay., Ankara, 1997.
Akdoğan, Bayram, Fethullah Şirvanî ve Mûsikî Risâlesi Mecelltun fi'l Mûsîka, Bilge Ajans, Ankara, 2009.
Akdoğan, Bayram, Mevleğilin Din Anlayışında Mûsikî, Bilge Yay., Ankara, 2009.
Akdoğan, Bayram, Örneklerle Türk Mûsikînde Formlar, Bilge Yay., Ankara, 2010.
Akdoğan, Bayram, Sanat'ın Kitabı, Mans Medya, Ankara, 2014.
Akdoğan, Bayram, Türk Din Musikisi Dersleri, Bilge Yay., Ankara, 2010.
Aksu, Mualla, Eğitimde Stratejik Planlama ve Toplam Kalite Yöntemi, Anı Yay., Ankara, 2001.
Aydın, İnayet, Eğitim ve Öğretimde Etik, Pegem Yay., Ankara, 2003.
Kalaycı, Nurdan, Okul Ortamında Problemler, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yöntemi, Ankara, 2005.
Üçok, Bahriye, "İslâm'da Mûsikî Üzerine", Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi, Ankara, 1966.
Kaçar, Gülçin Yahya, Türk Mûsikîsi Rehberi, Maya Yay., Ankara, 2009.
Ünsür, Ahmet, İmam-Hatip Liseleri Kuruluşundan Günümüze, Ensar Yay., İstanbul, 2005.
Uçan, Ali, İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi, Evrensel Yay., Ankara, 2005.

[20] Nurdan Kalaycı, Okul Ortamında Problemler, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 2005, sayı: 41, s. 169.
[21] Mahmut Âdem, Eğitim Planlaması, Şafak Yayınevi, 1997, s. 187.
[22] İnayet Aydın, Eğitim ve Öğretimde Etik, Pegem Yayıncılık, 2003, s. 69.
[23] Mualla Aksu, Eğitimde Stratejik Planlama ve Toplam Kalite Yöntemi, Anı Yayıncılık, Ankara, 2001, s. 3.

EKLER

79

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

BİRİNCİ YIL

I. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano I	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi I	1	0	1
	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi I	4	2	5
	Okul Çalgıları I	2	0	2
	Bireysel Ses Eğitimi I	2	0	2
	Yabancı Dil I	3	0	3
	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkilâp Tarihi	2	0	0
	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3
	Kredi			**20**

II. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano II	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi II	1	0	1
	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi II	4	2	5
	Okul Çalgıları II	2	0	2
	Bireysel Ses Eğitimi II	2	0	2
	Yabancı Dil II	3	0	3
	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkilâp Tarihi	2	0	0
	Okul Deneyimi I	1	4	3
	Kredi			**20**

İKİNCİ YIL

III. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano III	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi III	1	0	1
	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi III	4	2	5
	Okul Çalgıları III	2	0	2
	Toplu Ses Eğitimi I	1	2	2
	Bilgisayar	2	2	3
	Gelişim ve Öğrenme	3	0	3
	Kredi			**18**

IV. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano IV	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi IV	1	0	1
	Toplu Ses Eğitimi II	1	2	2
	Müzik Tarihi	2	0	2
	Okul Bandosu	2	0	2
	Elektronik Org Eğitimi	2	0	2
	Öğretimde Planlama ve Değerl.	3	2	4
	Seçmeli I	3	0	3
	Kredi			**18**

ÜÇÜNCÜ YIL

V. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano V	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi V	1	0	1
	Koro I	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği I	2	2	3
	Türk Halk Müziği	2	0	2
	Eşlik (Korepetisyon)	1	0	1
	Güncel/Popüler Müzik	2	0	2
	Müzik Kültürü	3	0	3
	Öğretim Tekn. ve Mater. Geliştirme	2	2	3
	Seçmeli II	2	0	2
	Kredi			**21**

VI. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano VI	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi VI	1	0	1
	Koro II	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği II	2	2	3
	Türk Sanat Müziği	2	0	2
	Sınıf Yönetimi	2	2	3
	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
	Seçmeli III	2	0	2
	Kredi			**18**

DÖRDÜNCÜ YIL

VII. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Bireysel Çalgı Eğitimi VII	1	0	1
	Koro III	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği III	2	2	3
	Oyun, Dans ve Müzik	2	0	2
	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3
	Okul Deneyimi II	1	4	3
	Seçmeli IV	2	0	2
	Kredi			**16**

VIII. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Bireysel Çalgı Eğitimi VIII	1	0	1
	Eğitim Müziği Besteleme	2	2	3
	Koro ve Yönetimi	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi	1	2	2
	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
	Rehberlik	3	0	3
	Kredi			**16**
	TOPLAM KREDİ			**147**

T : Haftalık teorik ders saati.
U : Haftalık uygulama ders saati.
K : Dersin kredisi.
Öğretmenlik Formasyonu Dersi

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI
DERS TANIMLARI

Piyano I. II. III. IV. V. VI. **(2-0) 2**

Piyano eğitimi ve öğretimi, müzik öğretmenliği proğramının temelini oluşturur. Aşamal olarak , tekik alıştırma ve etüdler , Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri , eğitim müziği örneklerini , piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme–öğretme tekniklerini kapsar.

Bireysel Çalgı Eğitimi I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. **(2-0) 2**

Öğrenci, beden yapısına uygun yaylı, nefesli, mızraplı-telli (uluslararası ses standartlarına uyumlu) çalgılardan birini ya da sesinin yeterliğine göre Şan dersini seçer. Bu seçim , bölüm öğretim elemanlarının ortaklaşa karar ve yardımlarıyla yapılır. Ders, aşamalı olarak teknik alıştırma ve etüdleri, Türk ve Dünya bestecilerinineserlerinden örnekleri bireysel gelişmeye uygun olarak çalgıya özgü literatür ile okul müzik eğitiminde öğrenme-öğretme tekniklerini kapsar.

Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi I. II. III. **(4-2) 5**

Bu ders, müzikte kuramsal bilgileri, işitme eğitimi ve müzik biçimlerini kapsar. Ders öğretim elemanları bu içeriğin haftalık ders saatindeki yoğunluğunu belirlerler. Ders, Türk ve Batı Müziğinde armoni-kontrpuan, müzikte stil, üslup ve tür,çeşitli yapıları ve eğitim–okul müziği örneklerini inceleme, analiz, araştırma tek ve çok ses algılama, ritmik yapıları tanıma, nota çözümleme (deşifre) okuma ve yazma, müzik üretme tekniklerini kapsar.

Bireysel Ses Eğitimi I. II. **(2-0) 2**

Bu ders, Türkçe'yi doğru kullanma, nefes teknikleri ve uygulama, sesini tanıma ve doğru–etkili kullanma, ses eğitimi tekniklerine uygun olarak halk türkülerini, okul şarkılarını, Türk ve Dünya ses müziğinden değişik eserlerin seslendirilmesini kapsar.

Okul Çalgıları I. II. III. **(2-0) 2**

Bu derste öğrenciler, piyano ve bireysel çalgılarının dışında Blok Flüt, Orff çalgıları, mandolin, Gitar gibi çalgılardan birini seçerler. Bu ders, okul çalgılarının eğitimde nasıl kullanılacağını, teknik özelliklerini, okul müziği doğasının uygulanmasını çalgı literatürü ile öğrenme–öğretme tekniklerini kapsar.

Elektronik Org Eğitimi **(2-0) 2**

Bu ders, elektronik orgların türleri, ritmik yapı ve ses özellikleriyle eğitim (okul) müziğinde kullanım teknikleri, Türk ve Dünya müziğinde kullanılırlığı ile Literatürünü, öğrenme-öğretme yöntemlerini kapsar.

Okul Bandosu **(2-0) 2**

Bu ders, okul bando topluluklarının hangi çalgılardan oluştuğu, organizasyonun nasıl yapıldığı, okul bando müziği örnekleri konusunu kapsar.

Toplu Ses Eğitimi I. II. **(1-2) 2**

Bu ders, nefes ve yumuşama çalışmalarını, konuşma alıştırmalarını, toplu şarkı söyleme tekniklerini, tek ve çok sesli şarkı, türkü ve okul müziği örnekleri ile toplu ses eğitimi ilke ve yöntemlerini kapsar.

İMAM HATİP LİSELERİNDE VE ANADOLU İMAM HATİP LİSELERİNDE
2014-2015 ÖĞRETİM YILINDA 9. ve 10. SINIFLARDAN İTİBAREN UYGULANACAK
HAFTALIK DERS ÇİZELGELERİ

İMAM HATİP LİSESİ HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ					
DERSLER		9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER	DİL VE ANLATIM	2	2	2	2
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	2	2	-	-
	MATEMATİK	6	6	-	-
	FİZİK	2	2	-	-
	KİMYA	2	2	-	-
	BİYOLOJİ	3	3	-	-
	SAĞLIK BİLGİSİ	1	-	-	-
	FELSEFE	-	-	2	-
	YABANCI DİL	2	2	2	2
	BEDEN EĞİTİMİ/ GÖRSEL SANATLAR/MÜZİK	1	1	1	1
	TRAFİK VE İLK YARDIM		-	-	1
TOPLAM		26	25	12	9
MESLEK DERSLERİ	KUR'AN-I KERİM	6	4	4	4
	MESLEKİ ARAPÇA	5	4	4	3
	TEMEL DİNİ BİLGİLER	2	-	-	-
	SİYER		2	-	-
	FIKIH		2		-
	TEFSİR		-	2	
	KARŞILAŞTIRMALI DİNLER TARİHİ		-	-	2
	HADİS		2	-	
	AKAİD VE KELAM		-	2	1
	HİTABET VE MESLEKİ UYGULAMA		-	-	2
	İSLAM KÜLTÜR VE MEDENİYETİ		-	-	2
TOPLAM		13	14	12	14
SEÇMELİ DERS SAATİ TOPLAMI		-	-	16	17
REHBERLİK ve YÖNLENDİRME		1	1	-	-
TOPLAM DERS SAATİ		40	40	40	40